

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII, ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor., Pentru America pe un an 3 dolari.

Au reușit Bulgarii să distrugă linia ferată Salonic--Nis

— Trupele bulgare au ocupat localitățile sârbești Vrania, Egripalanca și Coceana —

Sofia, 19 Octombrie. — Comunicatul oficial bulgar de astăzi anunță intrarea trupelor bulgare în orașele Vrania, Egripalanca și Coceana. În toată Sofia domnește o însuflețire de nedescris.

Geneva, 19 Octombrie. — Ziarul parizian „Le Temps“ primește o telegramă din Nis, care anunță, că o companie de cavalerie bulgară a reușit să a-

runce în aer podul de lângă Vrania.

„Petit Journal“ publică o telegramă din Salonic, care confirmă cucerirea crasului Vrania, de către bulgari.

Prin ocuparea orașului Vrania, armata bulgară a tăiat legătura de tren între Salonic și Nis, care linie ferată nu numai că servea pentru transportarea trupelor Ententei de la Salonic spre Serbia, ci și pentru transportul de material de război pentru trupele sârbești.

Flota turcă în dreptul Constanței

București, 19 Octombrie. — Se de două ore în largul mării. Se crede comunică din Constanța, că ieri după amiază mai multe vase turcești de război au apărut în apele Mării-Negre la o mare depărtare de Constanța.

Vasele turcești veneau din direcțiunea Constanței și au staționat mai mult

ca sunt aceleași vase, cari au fost văzute și în dreptul portului Constanța. Din Reni vine știrea că flota turcă din Marea-Neagră are însărcinarea să apere coasta bulgară în contra unui eventual atac pe apă al flotei ruse.

Un ziar italian despre atitudinea României

București, 19 Octombrie. — Din Roma se anunță: Ziarul „Italia“ publică o declarație a ambasadorului român la Roma, prințul Ghica, făcută în acest sens:

România trebuie să se teamă acum să nnu fie atacată din două părți, de Aus-

tre-Ungaria și Bulgaria. De aceea România e silită să rămâie neutrală. Cel mai nou consiliu de miniștri român a fost de părere că'n actuala situație e necesar ca România să continue o neutralitate leială.

Amănunte senzaționale despre atentatul contra prințului Roburg

Viena, 19 Octombrie. — Cu privire la atentatul senzational săvârșit la Viena contra ducelui Leopold de Koburg, se comunică aceste noi amănunte: Atentatul s'a săvârșit Duminică după amiază în locuința cântăreței Elena Ribicka, fiica decedatului consilier guvernamental la direcția poliției din Viena.

Prietenia între ducele de Koburg și cântăreța în chestiune a durat de câți-va ani. Prințul vizita des pe cântăreța, în locuința ei. Dar în ultimul timp voia să rupă relațiile cu dinsa. — Sâmbătă, Elena Ribicka i-a trimis ducelui o scrisoare, în care îi anunță că e dispusă ca'n bună înțelegere să se desparte de dinsel — și să poftască pe la dinsa în acest scop. Ducele Leopold de Coburg sosind în locuința ei, după un scurt

schimb de cuvinte a urmat atentatul. Elena Ribicka a vărsat peste fața ducelui o sticlă cu vitriol — iar dinsa s'a împușcat. La strigătele de ajutor ale prințului au alergat vecinii, cari l'au văzut pe prinț coborînd disperat treptele. Cu o mână își apăsa ochiul stîng, și cu cealaltă dibuia gangul. Prințul striga:

— Ochii mei! Mi-am pierdut vederea.

Prințul a fost transportat la Sanatorul Löv, unde îi s'a făcut o operație, îndepărtându-se ochiul stîng. Sînt temeri că va perde și ochiul drept. Atentatoarea care s'a împușcat e moartă. La locuința ei s'a confiscat corespondența cu prințul. Regele Bulgariei, unchiul prințului a fost încunștințat de aceasta drama amoroasă.

DIN ROMÂNIA

Se pregătește o mare agitație națională în România

»Federația Unionistă« gruparea d-lor Take Ionescu-Filipescu, organizează acum două mari adunări naționale pentru a propaga intrarea României în război alături de Ententa.

Asupra rostului acestei noi agitații — ziarul guvernamental »Românul« din București, publică următoarele într'un articol prim »Momentul« (2 Octombrie):

»Se și stabilesc răspunderi pe bază de: »ce ar fi fost, dacă...« și se pregătește, precum s'a anunțat, o vastă agitație națională, pe aceeași bază, tot atât de solidă. Unei politici de realități i-se opune o politică, de posibilități, a căror probabilitate este ea însăși de domeniul unei logice fantaziste.

Totuși aici o observație de o simplitate extremă: discuția unui »moment« care durează de douăsprezece luni nu poate fi, prin aceasta chiar, o discuție serioasă.

Dar chiar prin faptul că erau mai multe momente favorabile pentru a face supremul sacrificiu al unei națiuni, se mărturisește că cele anterioare nu erau bine alese, de oare-ce mai târziu s'au ivit altele nu mai puțin favorabile. O greșeală deci, mărturisită de acționiști. Și o alta: de vreme ce se admite că nu mai e vorba de un moment — fugitiv și unic — ci de »momente«, înainte de a se arunca vre-o osîndă pentru pierderea lor, trebuie să se facă dovadă că numărul momentelor s'a terminat și că crima(!) comisă este ireparabilă. O asemenea dovadă întârzie însă să se producă.

Cu profețiile putem ajunge departe. Dacă d-nii acționiști doresc să le deschidem perspective pentru momente fericite, o putem face, cu mai mult respect pentru realitate de cît au ei cînd ne prezic dezastre.

Se vorbește mereu de ocaziile pierdute pentru a intra în război. Cași cum acesta ar fi fost lucrul cel mai greu!

Dacă nu faci războiul pentru război, ca un fel de grozavă artă pentru artă, ci pentru situația pe care vrei s'o crezi prin acest mijloc suprem, atunci nu te interesezi atîta de cînd intri în el, cî de cînd și cum vei ieși din el.

Oamenii cu temperament și impresionabili, suflați de toate vînturile, se gîndesc la momentul intrării; cei cari fac o politică realistă, constînd nu din visuri, ci din idealuri bărbătești, avînd nu veleități, ci voințe, și inteme-

Prețul unui exemplar 6 fileri.

indu-se nu pe profeții ci pe fapte, aceia nu discută cu atâta foc intrarea în războiu, ci momentul și condițiile sfârșitului lui.

Acest sfârșit e îndepărtat și neclar. Pe aceasta îl au în vedere însă cei cari privesc discuțiunile asupra »momentului«, ca o indeletnicire oțioasă — sau ca o activitate care nu servește de cât ca să ascundă o alta.

Miniștrii și deputați guvernamentali pentru puterile centrale

Ziarul »Adevărul« dela 11 Octombrie, vorbind de »Situatia externă și internă a României« constată între altele:

Sunt câțiva liberali, în frunte cu d-nii Stere, Manolache Culoglu, M. Orleanu (?) și încă vre-o doi-trei, cari impută d-lui Brătianu că rău a făcut că nu a îndrumat acțiunea diplomatică în direcțiunea unei cooperări militare alături de austro-germani spre a cucerii Basarabia și a obține și reincorporarea Bucovinei.

Se pare, că, cu oare-cari rezerve și într'un mod foarte discret, politica acestora este sprijinită de doi miniștri și anume de d-nii V. G. Morțun și Al. Radovici, cari în chestii interne s'au ciocnit, dar cari în politica externă ar inclina spre nemți. Dar sunt și fruntași liberali cari, ca d. Thoma-Stelian, deși au tăcut în tot timpul gravelor evenimente, totuși s'a aflat că sunt foarte nemulțumiți de modul cum d. Brătianu a condus acțiunea diplomatică, cari chiar când au fost chemați la constătuiri ministeriale nu s'au știut să-și manifeste nemulțumirea lor.

Intrunirea Ligei unității Naționale

Noua organizație politică »Liga unității naționale« care și-a propus să puie capăt învrăjbirei între partidele politice în chestia politicii interne și să facă scut de apărare în jurul guvernului și Regelui României a convocat o mare intrunire publică la București, în sala »Amiciției«. A luat parte multă lume.

Se proclamă ca președinte al adunării d. Colonel Șoimescu.

D. Tache Policrat, primit cu aplauze la tribună, arată satisfacția sa pentru demnitatea și conștiința de care dau dovadă cetățenii prin această mălătoare demonstrație.

»Atacurile Epocei« împotriva membrilor »Ligei Unității Naționale« nu fac decât să sublinieze succesul nostru în mers. Oamenii, cari își închipuiesc că au primit monopolul patriotismului și al intrunirilor publice, văd cu nedumerire isbânda inițiativei noastre.

Se face, prin demonstrația Dv., dovadă, că lumea nu e amăgită de politicianii ce înjură pe Nemți pentru a lua o șefie, ori atacă o grupă de Puteri crezând, că vor putea răsturna guvernul. Opinia publică românească are conștiința exactă a datoriei celor mari și ea nu se amăgește de combinațiile mărunte ale politicianilor, cari după ce s'au înjurat o viață întregă, se pupă azi nu uniți de idealul național, ci înfrățiți de aceeași poftă: puterea.

Se cerem tuturilor să se unească. (Aplauze).

D-l adv. Nițescu, vorbește de mult transformata și metamorfozată acțiune a d-lor Take Ionescu și Filipescu.

»Ce vor oamenii aceștia? Să intrăm imediat în războiu! Pentru ce anume? Pentru ca să apărăm civilizația și liber-

tatea. Au d-lor garanții mai multe ca guvernul, că intrând în războiu vom avea ceea-ce visează țara și nu d-lor, fiindcă d-lor visează guvern național și țara și permite să viseze numai idealul național!

Noi ne-am adunat aici să le cerem unirea. Să-i rugăm să-și lepede o clipă poftele, cu cari au crescut și s'au înălțat până azi și într'un cuget să ceară împlinirea dreptății neamului românesc.»

D. Ion Protopopescu-Pacne, primit cu aclamațiuni frenetice, protestează împotriva celor cari, transformați în comitet de salută publică, aleg, împart și retrag diplome de patriotism. În definitiv, sunt vânduți toți, cari nu vor guvern național și nu recunosc șefia d-lui Filipescu, sunt patrioți toți cari se înscriu la »Federația Unionistă«. Acest sistem de activitate, ar putea fi terorist, dacă manifestările lui n'ar fi destul de copilărești pentru a-l face ridicol. Noi înțelegem Idealul Național și fără șefia d-lui Filipescu, noi pricepem apărarea intereselor noastre și fără ca d-nii Take Ionescu și Nicu Xenopol să facă parte din guvern. (Aplauze prelungite).

Avem îndatoriri prea mari de împlinit în ora gravă, în care trăim. E păcat să ne pierdem vremea încurajând cap-

riciile și poftele celor mai puțin scrupuloși dintre politicieni.

Iată de ce ne-am adunat aici. Să facem zid de apărare în jurul guvernului și a Regelui, pentru-ca larma ce încearcă a le turbura liniștea de care au nevoie, să se sfărâme înainte de a periclita interesele Statului. (Aplauze).

D. Al. Macedonsky se face interpretul tuturilor, propunând adunării ca să numească o comisiune care să se ducă la d. Fleva, și să-i propună președinția de onoare a »Ligei«. Maestrul Macedonsky evocă impresionant vremea când lupta alături de Tribunalul și cere cetățenilor să se despartă în liniște.

Se citește următoarea Moțiune: »Cetățenii Capitalei, întruniți la apelul »Ligei Unității Naționale« în sala »Amiciției«, astăzi, 1 Octombrie 1915, în urma discuțiilor urmate, afirmă:

Toată încrederea M. S. Regelui și guvernului țării, straja neadormită la interesele superioare ale Statului.

Numesc o comisiune, care să meargă la d. Fleva, Tribunalul Poporului, și să-l roage călduros ca să primească președinția de onoare a Ligei.

Fac un apel călduros la toate partidele și la toți oamenii politici, să se unească și să dea țării o politică unitară, în acord cu realele interese.»

MERSUL RĂZBOIULUI

Au început luptele cu trupele franceze în Macedonia

Transportul oștirilor Ententei spre Serbia a început. — Progresele ofensivei austro-germane și bulgare în Serbia. — La Kormin rușii se retrag în dezordine. — Germanii cuceresc teren la Riga și Dünaburg. — Atacuri anglo-franceze respinse. — Cetatea Belfort bombardată. — Situația la Dardanele.

De pe câmpul de luptă rusească sosesc știri favorabile pentru puterile centrale, în Galiția au fost respinse atacuri rusești, la riul Kormin, rușii au fost puși pe fugă, lăsând mult material de război pe câmpul de bătaie. La nord, armata lui Hindenburg, a început operațiile pentru a cucerii portul Riga, iar în drumul de înaintare spre Dunaburg, armata lui Hindenburg a respins pe ruși din pozițiile lor pe o întindere de 3 kilometri la vest de Illuxt.

Fostul prim ministru francez Clemenceau, pe cât de indignat e de politica guvernului francez și al Ententei în general, pe atât de încântat e de măreția planului german în acest război. Așa în ziarul său »Omul înlănuț« scrie:

De sigur că nu sintem într'o situație bună, cu un guvern care dibnește în întuneric. Ceia ce-mi este foarte limpede, e faptul că împăratul Wilhelm II. trimetând pe Makensen să conducă marea ofensivă în Balcani, a arătat că nu are de loc intențiunea să realizeze numai pe jumătate planul său. Intreprinderea lui, care stă să slăbească de forțe frontul francez imobil, să respingă pe ruși până la Vilna și Riga și de acolo să se arunce asupra Balcanului — vădește măreția concepția acestui plan.

Despre noile lupte de pe frontul rusec — comunicatele oficiale dela 18 Oct. anuntă:

În Galiția de răsărit, la Ikva și a triunghiul

de cetăți din Volinia nu s'au produs nici erii evenimente deosebite. La riul Kormin și pe cursul de jost al riului Stîr, dușmanul a dat atacuri violente. La Kulikovice, Novo Sielki, și Rafalovka — lupta e încă în curs. Pe toate celelalte puncte, dușmanul a fost încă erii seară respins în mod singeros. Perderile lui sint mari. La Kormin, rușii au părăsit în plină dezordine câmpul de luptă dela Kormin, lăsând acolo puști și obiecte de înarmare. Și forțele austro-ungare de pe cursul de sus al riului Szezara au respins un puternic atac rusec.

Höfer, mareșal locot.

Armata lui Hindenburg, la atacul lui la sud de Riga a realizat bune progrese. Am prins acolo 2 ofițeri și 280 soldați. Atacuri rusești la vest de Jacobstadt au fost respinse. La vest de Illuxt, am pus stăpânire pe pozițiile dușmane pe o întindere de front de trei kilometri. Mai departe la sud până în regiunea Smorgon au fost respinse atacuri rusești întreprinse cu forțe puternice. Dușmanul a suferit grele pierderi. Am făcut acolo prizonieri 2 ofițeri și 175 soldați.

La armata prințului Leopold al Bavariei s'a prăbușit în focul nostru, la 400 metri departe de pozițiile noastre un atac rusec de ambele părți ale liniei ferate Liakovici-Baranovici.

La armata generalului Linsingen s'au încins noi lupte locale pe riul Stîr, dela Rafalovka până la Kulikovici.

Șeful Statului major.

LUPTELE DIN APUS

— Iarăși știri despre retragerea lui Sir Grey. — Necazul Angliei de pe urma acțiunii Zeppelinurilor. — Ofensiva anglo-franceză nu mai poate progresa. —

— La Amsterdam iarăși au sosit știri particulare din Londra, după care conducătorul afacerilor străine ale Angliei, Sir Grey și-a dat demisia. După »Daily Telegraph« Sir Grey pleacă numai în concediu pe patru săptămâni.

— În Anglia, se discută acum numai despre atacul Zeppelinurilor. Și 'n Cameră, și 'n presă și 'n public singurul obiect de dezbateri e de urmările bombardărilor repetate ale Londrei, de către baloanele germane. Biuroul presei din Londra publică un raport detaliat asupra pustiirilor produse în Capitala Angliei de recentul atac al Zeppelinurilor. Din cauza întunecului — spune raportul acesta — Zeppelinurile n'au putut bombardă clădirile militare, cari erau ținta lor. Au fost vătămate clădiri cari n'au nimic comun cu războiul. Din 127 persoane, omorite sau rănite, numai 2 persoane aparțineau armatei. În teatru nu s'a produs panică, când au răsunat detunăturile bombelor explozibile. În cinci cercuri ale orașului Londrei, s'au înregistrat pustiiri. Cătușul al treilea al unui hotel a fost cu desăvârșire distrus. În cartierul muncitoresc, s'a prăbușit o grupă de case mici. Multe prăvălii au suferit stricăciuni, prin incendii sau explozii.

Presă engleză cere ca guvernul să declare că ori-ce atac al Zeppelinurilor asupra unui oraș englez să fie răzbunat prin atacul asupra două orașe germane. Numai așa Anglia va fi eliberată de necazul Zeppelinurilor.

De pe frontul francez, comunicatul german de la 18 Oct., aduce următoarele noi știri:

Fortul dela nord-est de Vermelles care se află virat departe în pozițiile dușmane, a fost atacat de repetate ori de englezi cu forțe puternice. Toate atacurile dușmane au dat greș cu mari pierderi pentru dînsul. Fortul a rămas ferm în posesiunea noastră. Încercările de atac ale francezilor la Tahure, au fost oprite prin focul nostru. O nouă înaintare a dușmanului pentru recucerirea poziției pierdute la sud de Montrei, a rămas fără succes, și a costat pe francezi pe lângă pierderi grele și singeroase și prizonieri: 3 ofițeri, 17 subofițeri și 75 vinători.

La Schatzmühle, francezii deși au folosit o mare cantitate de munițiuni n'au putut câștiga nici un metru pătrat de teren.

O escadră de aeroplane germane au bombardat ieri cetatea Belfort, au alungat aeroplanele dușmane și au aruncat asupra cetății 80 bombe pricinuind incendii.

Șeful Statului major.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— Noul lupte pe frontul Isonzo. — Italia refuză să participe la acțiunea Ententei din Balcani. —

Care e situația de pe frontul italian, putem vedea din aceste lămuriri ale lui v. Höfer de la 18 Octombrie:

Pe frontul dela Isonzo, italienii desfășură iară o vie activitate. Și ieri seară s'au încins lupte aprige pe sectorul de miază noapte a platoului Doberdo, la Peteano. O puternică infanterie italiană a atacat din nou pozițiile noastre de acolo, în unele locuri a ajuns aproape de obstacolele noastre și a fost respins în urmă cu grele pierderi. În ținutul de pe coasta și regiunea de granița dela Tirol numai lupte de artilerie.

Höfer, mareșal locot.

— Corespondentul din Londra al ziarului italian »Secolo« relatează despre impresia rea ce a produs-o în Anglia refuzul Italiei de a lua parte la acțiunea Ententei în Balcani. O întrunire anunțată la Milano pentru a cere guvernului italian să trimeată trupe în Balcani, — a fost oprită de poliție.

Acum urmează un viu schimb de note între Italia și celelalte puteri ale Ententei. Guvernul italian pe temeiul raportului ministrilor de marină și de război — a declarat definitiv că Italia nu poate în momentul de față să trimeată trupe de ajutor în Serbia.

— Un nou consiliu de miniștri italian s'a ținut la Roma, în care ministrul de externe Sonnino a referat despre politica Italiei în Balcani.

Între Londra și Roma urmează încă tratative asupra participării Italiei la acțiunea din Balcani. O deciziune nu s'a putut lua, fiindcă generalisimul italian Cadorna refuză ca de pe frontul italian să se trimeată trupe spre Salonic.

RĂFUIALA CU SERBIA

— Transportarea trupelor Ententei spre Serbia. — Sârbii bătuti se retrag din regiunea Avala. — Și-n ținutul Macsva sârbii trebuie să cedeze terenul. — Bulgarii înaintază în Serbia dincolo de Egripalanka. —

Cea mai importantă știre din Balcani pe ziua de 19 Octombrie, e aceea adusă de »Reuter Bureau« din Londra, după care trupele franceze și-au primit botezul de sînge, în Macedonia la podul căiei ferate între Hudove și Valandovo, unde au fost atacate de trupele bulgare. Lupta durează încă. Artileria bulgară bombardează Valandovo — care opune o rezistență aprigă.

Din aceasta știre reiese că trupele Ententei sînt deja pe drum de câteva zile spre Serbia, și în drumul lor, au fost atacate de armata bulgară.

Bulgarii au pornit ofensiva pe un front de o întindere de 250 kilometri, de a lungul graniței bulgare. La nord, ofensiva bulgară începe în valea Timocului, urmează apoi pe linia ferată Dunărea-Piroș, trece prin ținutul Piroș, se apropie de linia Niș-Ueskub, merge apoi de a lungul vechei granițe macedonene și continuă apoi până la Strumița.

Bulgarii — după »Corriere della Sera« amenință serios podul dela Strumița unde e legătura ferată între Ueskub și Salonic; 20.000 francezi și italieni au pornit în ajutorul sîrbilor.

Ziaristul italian Magrini — telegrafiază din Niș că acolo domnește mare desamăgire în urma declarației de neutralitate a Greciei. Toate pririle sîrbilor sînt așintite spre Salonic — și cu îngrijorare se așteaptă sosirea trupelor Ententei Pe Serbia o amenință soarta Belgiei, — și ar fi fără folos, să se mai legene în iluzii.

Șeful statului major bulgar, generalul Soslov, a declarat corespondentului dela »Berliner Tagblatt«, că trupele bulgare sînt pretutindeni în ofensivă pe teritoriul sîrb, între 5 și 15 klm. în interiorul țării dușmane. »Avem toată nădejdea că vor fi evitate, complicații în acest război, căci până acum lucrurile par să steie astfel că Ententa nu poate să atragă România într'un război contra noastră. La București și Atenă — s'a ajuns la convingerea că noi voim să ne realizăm idealul numai în Macedonia sârbească, că nu voim să amenințăm pe nimeni, și că ar fi primădios să se atace cel înarmat pela spate — căci nu-i departe ceasul ca trupele bulgare să dea mână cu armatele germane și austro-ungare.

Despre felul cum se desfășură acum luptele în Serbia, cele două comunicate oficiale dela 18 Octombrie anunță:

Diviziunile sîrbești bătute în regiunea Avala cedează terenul la sud. Trupele noastre au pornit atacul și contra detașamentelor dușmane cestate la nord de Rajja. Și 'n regiunea Macva, dușmanul a fost silit să se retragă. De ambele părți ale cursului de jos al râului Morava, diviziunile germane câștigă iar teren. Bulgarii au ocupat înălțimile Muslin Percin și Babinzub. Mai departe la sud ei înaintază dincolo de Egripalanka.

Höfer, mareșal locot.

Comunicatul german anunță:

La Macva, dușmanul începe să cedeze terenul. În regiunea muntoasă la sud de Belgrad, trupele noastre înaintază spre Zvetkov-Grob și localitatea Vrcin. La sud-est de Požarevac am luat Crnice și Bozevac.

Șeful Statului major.

TURCIA ȘI DUȘMANII EI

— Ingrijorarea englezilor de acțiunea dela Dardanele. — Turcia caută prietenia Greciei. —

Ziarul englez »Daily News« scrie: Perderile engleze la Dardanele — de 96.799 oameni — se referă de sigur numai la trupele coloniale, nu însă și la pierderile suferite acolo de flota noastră și de francezi — ale căror pierderi sînt încă necunoscute. Comentarii sînt de prisos. Guvernul englez are o grea răspundere, căci poporul englez privește cu mare grijă acțiunea dela Gallipoli și cu mari temeri — și de aceea trebuie să ia o hotărîre cu mare precauțiune în ce privește acțiunea viitoare la Dardanele.

— »Novo Vremia« e informată că ambasadorul turc a predat ministrului de externe grec un memoriu în care arată că Turcia urmărind menținerea relațiilor amicale cu Grecia, — poarta a luat măsuri energice în Asia mică contra agitațiilor antigrecești, în deosebi din Smirna și Aivali.

Ajutorul de stat pe seama familiilor celor înrolați.

Prețul cu portpostal împreună numai 20 fileri.

Cuprinsul:

1. Cine este îndreptătit să primească ajutor?
  2. Cine n'are drept la ajutor?
  3. Cei îndreptățiți la ajutor.
  3. Ajutorul zilnic pentru întreținere și chirie.
  4. De când până când urmează să se plătească ajutorul?
  5. Cât face ajutorul la zi pentru fiecare membru de familie?
  6. Unde și cum trebuie să se ceară ajutorul?
  7. Remedii de drept. — Plătirea ajutorului.
  8. Plătirea taxelor când cel îndreptătit la ajutor se mută în alt sat sau oraș.
- La comandă prețul esemplarelor se poate trimite și în mărci postale. Cu rambursă rîmănuia nu trimitem.

Știrile zilei

Soldatii noștri de pe câmpul de luptă vor să citească românește

Dăm loc aci unei interesante scrisori primite dela preotul militar român, d. Nicolae Peicu, repartizat la regimentul 37 de infanterie, al arhiducelui Iosif — în care ni se împărtășește cât de mare e dorul ostașilor noștri ca în momentele de repaos să citească gazete sau carte românească:

Feldpost, 221, la 12 Nov. n.

Onorată Redacțiune!

Sunt de trei săptămâni preot militar la niște bieți soldați, cari din 8 Ianuarie n'au auzit slujbă românească. Fiind aproape toți din Bihor, oameni cu puțină carte, neumblați, au făcut au suferit de nestămpăratul dor, dar și-au îndeplinit cu acurateță datoriile ostășești, încât mi s'a umplut inima de bucurie auzind multe laude despre ei.

Cei cari știu carte doresc tare mult cărți românești, cărți de rugăciuni și gazete. Scrisorile venite de acasă le aduce vești despre năcazurile celor rămași, iar despre mersul lucrurilor din lumea mare ei nimic nu știu, decât ceea ce li se aduce la cunoștință în »Beleni«. M'au și împresurat cu tot felul de întrebări, încât nu știu la care să le răspund mai întâe. Săptămânii au fost că înurmăntați atâta vreme. N'au avut pe nimeni, care să le asculte jalca. A scris unul dintre ei la Gherla după gazete, dar, după cum mi-a spus, se vede că pe el nu l'au domniit în samă, fiindcă i om de rind. Să scrie domnul părinte, c'apoi știu că ne vin gazete și nouă!

Iată acumina scriu și rog Onor. Redacție, ca să binevoiască a-mi trimite începând cu 15 Octombrie câte zece (10) exemplare din foaia Dv. Dacă aveți și număr săptămânial acela, dacă nu, cel zilnic. Să binevoiați a-mi comunica totodată și prețul, ca să le pot achita în fiecare lună.

Cu stimă NICOLAIE PEICU,
preot campestru.

E de prisos să mai adăugăm aci că am satisfăcut îndată cererea inimosului părinte.

Dar s'ar cuveni ca și din partea publicului nostru să vie dovezi de grijă pentru nevoile culturale ale soldaților noștri, și să trimeată cărți și ziare pe adresa de mai sus.

Vești dela români prizonieri în Rusia

Citim în »Adevărul« din București:

Un cititor al nostru care trăește în Rusia, ne roagă, să arătăm că la Konstantinovka se află ca prizonieri următorii români transilvăneni:

1. Grigore Săila, comuna Lupu, comitatul Alba Iulia; 2. Ion Stănilă, com. Sănnic, com. Sibiu; 3. Ion Cleșu, com. Tiuș, comit. Alba Iulia; 4. Pantelimon Contura, com. Pocești, lângă Sibiu; 5. Andrei Ursu, com. Feni, comit. Torontal; 6. Monar Vasilică a Tilichei, com. Cluj, acelaș comitat; 7. Dușan Nicolae, com. Brad, comit. Hunedoara; 8. Tudor Ghimuș, com. Temiș Pauliș; 9. Onaca Văsălie, com. Zarand, comit. Arad; 10. Ion Marian, com. Pruni, comit. Solnoc-Dobăca; 11. Mihai Anița, com. Copalna, comit. Bihor; 12. Boța Gavril, com. Beivalani, comit. Bihor; 13. Neculae Clotan, com. Saica mare, 14. Buleja Nicolae, com. Ohaba-Forgaș, comit. Timișoara; 15. Gheorghe Horga, com. Ideș Loșos, comit. Arad; 16. Ilie Miscoi, com. Comlăuș, comit. Arad; 17. Ilisie Celemeniu, comuna Turdăș, comit. Alba Inferioară; 18. Niculae Cucu, comuna Băjiniu, comit. Turda Arieșu.

Rugăm ziarele de peste munți să reproducă această listă, anunțând în acelaș timp că ne oferim să transmitem acestor prizonieri scrisori dela familiile lor. Scrisorile vor fi trimise pe adresa »Adevărului«, care le va transmite pe o adresă ce a fost trimisă în acest scop.

O nouă serie de furnizori pungăși ai armatei osîndiți

Curtea cu juri a judecat Vineri și Sâmbătă, procesul intentat negustorilor și fabricanților Ludvig Lukacs, Bernhard Schvarz, Polak, I. Kaslă — cari s'au făcut vinovați de abuzuri la furnizările lor făcute administrației militare. Ei aveau un contract cu ministrul de război ca să-i furnizeze 2 milioane bucăți de conserve de cafea, fiecare bucată să conție 8 grame de cafea — dar ei au furnizat bucăți cari conțineau numai 2 grame cafea. Furnizorii aceștia pungăși au fost osîndiți la închisoare între 7—9 luni închisoare și între 250—9000 coroane amendă în bani.

Din pustirile rușilor în comitatul Zemplén

De abia acum putem afla până unde au pătruns în iarna trecută armatele rusești în Ungaria și cum au hălăduit prin acele ținuturi. — Subprefectul comitatului Zemplén, în raportul prezentat consiliului județean (congregației) arată în mod detaliat pustirile făcute de ruși în acel comitat. În deosebi a suferit camplit de pe urma invaziei rusești cercurile de nord: Homona, Szinna, Satropko și Mezölaborez. Cazaci au pustit acolo 1276 locuințe, 1075 grajduri, 1068 magazii și 2505 clădiri diferite. Stricăciuni mai mici au suferit 2437 locuințe, 3435 grajduri, 3482 magazii și 2505 alte clădiri. În general pagubele trec după evaluările aproximative de 11.260.961 coroane. Rușii au invadat întâi în comitatul Zemplén la 21 Noiembrie 1914, în Decembrie au fost alungați de acolo, dar în Ianuarie 1915 au pătruns iară.

Amenințările cu moarte în România

»Stragul« oficiosul conservator din București, publica următoarele în atenția d-lui procuror general:

»Rind pe rind au apărut două scrisori de amenințare cu moarte în »Adevărul« și în »Epoacă«. Cea dintâi era semnată V. Drumaru-Moldovanu, cea de a doua iscalită Jovin.

Și una și cealaltă luând ca pretext îndrăzneată născocire că bătași, în solda d-lui Marghiloman, ar fi molestând pe cineva, anunțau voința de a asasina pe șeful partidului conservator.

»In codul penal stau scrise două art. formale.

»Art. 235. Acela care va fi amenințat, prin scris, anonim sau subscris, de a asasina, de a otrăvi, or de a face asupra vre-unei persoane or ce atentat supus la munca silnică pe viață sau pe timp mărginit, se va pedepsi cu reclusiunea dacă amenințarea se va fi făcut fără nici o cerere sau condițiune, o sumă de bani sau de a îndeplini or ce alte condițiuni.

»Art. 236. Dacă amenințarea în scris nu va fi însoțită de nici o cerere sau condițiune, osinda va fi închisoarea dela un an la doi ani și amendă dela 100 la 5000 lei.

»Ori cum s'ar interpreta scrisoarea lui Drumaru ea ca dede ori sub aplicațiunea art. 235 — crimă — ori sub aplicațiunea art. 236, delict.

»Deei în amândouă cazurile parchetul este sesizat de drept și fără participația vre-unei părți civile. Acelaș lucru cu scrisoarea lui Jovin.

»Întrebăm pe procurorul general ce măsuri a luat pentru ca legea să se aplice?«

O procesiunea religioasă la Viena,

a avut loc ieri, pentru a mulțumi Domnului pentru biruințele repurtate până acum de oștirile aliate, și pentru a aduce monarhiei victorie definitive. Procesiunea, la care au luat parte peste 10.000 de credincioși, a fost condusă de cardinalul arhiepiscop Dr. Piffel. Din casa domnitoare au participat la procesiune arhiducesele Zita, Maria Iosefa, Maria Anunziata. La catedrala »Stefanskirche«, unde aștepta moștenitorul de tron, Carol Francisc Iosif, a avut loc un serviciu divin.

Turburările din Moscova

Ziarul rusesc »Ruskoie Slovo« a putut publica neimpedcată de cenzura moscoviță, următoarele amănunte interesante despre turburările de stradă din Moscova, din zilele trecute:

»Prin oraș circula versiunea că în piața Strasnoui ar fi fost arestat un soldat, cavalier al ordinului Sf. Gheorghe, ba ceva mai mult, că ar fi fost chiar rănit.

»Pentru a se restabili adevărul, se face cunoscut că la 16 Septembrie, a fost arestat un individ beat care era îmbrăcat într'o bluză soldătească fără epoleți însă și fără șapcă cu emblema reglementară. Motivul a fost că striga în gura mare: »Feriți-vă că vine un automobil blindat... Voi impușca toată poliția.«

»Fiind arestat de câți-va sergenți și ofițeri de poliție, dus la secție și cercetat pentru cauzele neregulilor provocate, el a mărturisit că este țăranul Nicolae Alexandrovici Kudel de 22 ani, servitor în Bulevardul Tretor care abia a fost chemat în serviciul militar, că nu are nici o decorație și că trebuind să se prezinte la punctul de concentrare din orașul Petrovsk din gubernia Saratov, s'a îmbătat ne mai știind ce s'a întâmplat în urmă.

»Atunci când a fost arestat în piața Strasnoui, nimeni nu l'a bătut, și din contră, el s'a repezit asupra sergentului din post pe care l'a luat de piept și a început să strige, pe când acesta îl transporta la secție.

»Figura lui ravajată și strigătele disperate au strâns o mare mulțime de oameni care bănuind că Kudel este un soldat bătut de poliție, a încercat să-l libereze din mâna poliștilor, bombardându-l cu pietre, pentru a se aduna apoi în jurul monumentului lui Pușchin unde au oprit tramvaiul și au alcătuit o adevărată baricadă cu scaunele cafenelelor de pe bulevard.

»De oarece tratativele funcționarilor superiorii, pentru a împrăstia mulțimea, nu au avut nici un rezultat, și pe de altă parte mulțimea recurgând la violențe și rănind 4 inspectori de poliție, 4 ofițeri de poliție și 25 de gardiști, a fost nevoe să se facă uz de armă cu care ocazie s'au înregistrat 3 morți și 12 răniți printre persoanele particulare.«

Editor și redactor responsabil:
Dimitrie Birăuțiu.

Tip. »Poporul Român«, Budapesta, Ilka-utca nr. 36

Dela Administrația ziarului

„Foaia Poporului Român“

BUDAPESTA, VII., Ilka-utca 36

se pot cumpăra următoarele cărți:

Rugăciuni pentru soldați

cu binecuvântarea Pr. SS. LL. episcopii Dr. E. Cristea (pentru gr. orientali) și Dr. Valer Frențiu (pentru greco-catolici).

Prețul: 1 exemplar cu porto postal 10 fileri;

50 exemplare cu porto postal 3 cor. 20 fileri;

100 exemplare cu porto postal 5 cor. 30 fileri.

Visul Maicii Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

Harta (mapa) războiului.

La administrația ziarului nostru se află de vânzare următoarele hărți:

Harta mare a Europei, mărimea

140/220 cm. în 5 colori — cor. 2.50

Aceiași hartă, mărimea 77+100 1.50

Harta războiului turco-rus cor. 1.50

Harta războiului mondial mărimea 56+81 cor. 1.20

Pentru espedarea franco să se alature la fie-care comandă 10 fileri.